

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 L. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes száma ára 4 kr

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesbör hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr

Szinay Gyula beszéde

— a képviselőház jun. 22-iki ülésében. —

T. ház! Az előadói előterjesztésen kívül tegnap két beszéd hangzott itt el: Kossuth Ferencz és Komjáthy Béla t. képviselőtársaim részéről. Mindkét beszéd erős érveléssel és nagy részletességgel tárgyalta egyfelől a szönyegen levő tjavaslatot, másfelől az előadó ur előterjesztését. A két nagy beszéd az én fel-fogásom szerint úgy magát a tjavaslatot, mint az előadó ur előterjesztését laposra verte. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) És minék utána a kormány és a kormánypárt részéről senki sem kelt az iyképen megtámadott tjavaslat védelmére, azt gondolom, hogy ez a körülmény felment engem attól, hogy a részleteket ismételve, nagy kiterjedéssel foglalkozzam akár a tjavaslattal, akár az előadó ur előterjesztésével (Halljuk! Halljuk!) és talán izléstelen dolog is volna mortifikálni akarni azt, ami már úgy sem él. (Helyeslés a szélsőbalon.) Én ennél fogva csak általánosságban kívánok a dologhoz hozzászólni. (Halljuk!) Hozzájárultam annak idején, mint a függetlenségi párt tagja a függ. párt azon megalapodásához, hogy az Ausztriával való közös-ségnek 1903-ig való kiterjesztésére irányzott tvert a függ. párt kivételes eszközökkel ne akadályozza meg. Hozzájárultam egyfelől azért a megmérhellen nyereségért, amely szállott az országra abból, hogy a bűnben fogantatott és saját bűnei súlya alatt megtört Bánffy kormány az ország kormányzatának eléről eltávolított. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) De hozzájárultam másfelől abban a reményben és föltevésben, hogy a kormányzatnak purifikálása az egész vonalon meg fog történni, hogy a purifikáció odalent is be fog következni, hogy azok a basák, azok a bégek, kik megszokták azt a korlátlan uralmat, mely sem nem a jognak, sem nem a törvénynek uralma, hanem a hatalomnak az uralma, azok-ról a helyekről el fognak távolítottatni, vagy akciójuk lehetlenné fog tetetni. Én elismerem, hogy már magában véve az is óriási nyereség, hogy a Bánffy uralom helyében egy más nyit és tisztességes kormányzati rendszer lépett be, mely jelszavául a jogot, a törvényt és az igazságot hirdeti. Azonban állítom, hogy nem kisebb dolog ennél az sem, hogy ez a kormányzati szellem odalent a vármegyékben is behozassék; mert az elmúlt kormányzat ideje alatt nem voltak és még ma sincsenek tulajdonképen Magyarországon vármegyék, hanem vannak szandásak és nincs vármegyei tisztikar, hanem van basáknak és bégeknek uralma. (Ugy van! a szélsőbalon.) Én kívánom, remélem és hiszem, hogy a magyar vármegyék helyre fognak állítottatni és el fognak láttatni magyar tisztviselői karral, amely fel-felé nem meg hunyászkodó és lefelé nem erőszakos. (Helyeslés a szélsőbalon.) A Tisza és Bánffy rendszer bűneit egy főispánnak elmenesztésével expialni nem lehet. Nem úgy értem és nem is kívánom, hogy ez a purifikáció az ország egész főispáni karára s az összes vármegyékre kiterjesztessék, de azt igenis kívánom és abban a reményben járultam a paktumhoz oly formában, a mint előre bocsátani bátor voltam, hogy legalább a főispáni karnak azon tagjai, kik mint a Bánffy rendszer megcsontosodott expositurái ismeretesek és ezen főispánok kreaturái: azok a hivatalnokok, azok a rendőrkapitányocskák és nem tudom micsodák, akik a joggal állandó

barcot folytatnak, helyeikről távozzanak, vagy lehetlenné tetessenek; az a szellem pedig, a mely őket vezette, vaskézzel kiirtassék. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) Én legalább úgy vagyok meggyőződve, hogy ezek az emberek a mai kormányrendszerrel egyáltalában nincsen megbékülve, aknamunkát folytatnak és várják a legelső alkalmat, midőn ezt a kormányzatot felrobbantva, visszaállíthatják a régít. (Ugy van! a szélsőbalon.) Nem azért hoztam fel ezeket, mintha szemrehányást akarnék tenni a kormánynak, hogy már eddig is miért nem intézkedett ez irányban, mert hisz volt eddig mind a két kezére dolga Ausztriával, de most, hogy a némettel végett, itt az ideje, hogy a labancokra kerítse a sort. (Helyeslés a szélsőbalon.) Nem szemrehányás felszólalásom; egyszerűen mementő.

T. ház! hogy annak a megmérhellen nyereségnek fejében, amely a Bánffy kormány eltávolításában áll, az általam is elfogadott paktum helyeit egy más megállapodás terjesztetik elő, egy oly tjavaslat, amely az 1903-ig tervezett közöségeket egészen 1907-ig kiterjeszti: ezt én őszintén sajnálom. (Ugy van! a szélsőbalon.) És sajnálom az igen t. kormányelők urnak azt a nagy fáradságát, a melyet ennek a célnak létrehozása érdekében kifejtett. E cél elérésének csak azok örülhetnek, a kik a közösüges alapon állanak, mert hisz ime az Ausztriával való közöség ki van terjesztve újabb 10 esztendőre. — Én azonban ezt a sikert a magam részéről sajnálom, mert — a mint Kossuth F. magát kifejezte — ez egy providentiális alkalom elhalasztását jelenti, amely alkalom mellett önként hullott volna ennek a nemzetnek ölébe vissza az önrendelkezési jog. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélsőbalon.) Csodálatos t. ház, hogy mi erőnek erejével rá akarjuk magunkat a közöséggel Ausztriára erőszakolni. Mi az osztrák népnek se tesznek, se lelkenek nem kelünk; visszautasítanak bennünket és mi büszke magyar nép, e visszautasítás ellenére is egy császár paragrafus segélyével akarjuk magunkat hozzájuk csatolni. (Igaz! a szélsőbalon.) Hat ugyan lehet-e gondolni, hogy egy ilyen erőszakos módon létrejött szövetség üdvös lehessen? Lehet-e gondolni, hogy üdvös legyen az a szövetség, amelynek első kiinduló pontja az, hogy mind két fél azt hiszi, hogy be van csapva? (Ugy van! a szélsőbalon.) Mi azt hisszük, hogy sokat adunk az osztráknak, az osztrák ellenben azt hirdeti, hogy mi kiéljük őket. Hát kerem az eféle viszálkodás magvát az egymással békésen élő idegen nemzetek közt is gondosan kell kerülni, mennyivel inkább oly népek közt, amelyeket egyéb ugyan nem, de a fejedelem ugyanazonossága összeköt. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Ez az erőszakos eljárás t. ház, jót nem szülhet! Hisz mi is sértve éreznénk magunkat, ha ilyenforma erőszakkal, törvényhozás akarata nélkül erőltetne valaki reánk egy ilyen közöséget. És ne felejtjük el azt a közmondást, hogy: a mit nem kívánsz magadnak ne tedd azt embertársadnak. Okot adunk az osztrák népnek a vámközöség ilyen erőszakolásával arra, hogy könnyen, továbbra az igazságnak némi látszatával, rekriminaljon ellenünk.

T. képviselőház! Gondolom, ezek elegendők annak a bebizonyítására, hogy a 14. § alkalmazása nem czélszerű, nem opportunus (Ugy van! a szélsőbalon.) Maga a miniszter-elők ur is érzi ennek az állásfoglalásnak a

ferdeségét, mert hiszen a közgazdasági bizottságban szükségesnek találta ezt a dolgot mintegy expialni azzal a kijelentéssel, hogy hiszem, «majd csak megérti egymást az a két nemzet maga is.» Tehát látszik ebből, hogy a 14. § alkalmazásával való közöséget ő sem tartja korrekt dolognak, hanem szükségét érzi annak, hogy ahhoz maguk a nemzetek is hozzájáruljanak.

De megvallom, én sohasem tudtam magamnak megmagyarázni a közöséges szerződési jog szabályaiból sem azt, hogyan lehessen nekünk Ausztriával a 14. §. segélyével szerződést kötni. Hiszen a szerződés a szerződő feleknek egymással szemben állása, mindenkor bizonyos érdekellentétet tételez fel, a melyet a szerződésnek kell kiegyenlíteni. A külön érdekek képviselésére tehát különálló szerződő felekek is kell lenniök. (Ugy van! a szélsőbalon.) Itt pedig hogy áll a dolog? Az egyik szerződő fél Magyarország törvényhozása, tehát a parlament és a király, a másik szerződő fél pedig egyszerűen az osztrák császár, a ki azonban egy személy a magyar királyal. De hiszen már Deák Ferencz megmondotta, hogy csak alkotmányos uton lehet létrehozni ezeket a megállapodásokat, már csak azért is, mert a mikor Ő Felségével, mint osztrák császárral áll szemben a magyar nemzet, akkor az osztrák császár mindenkor a saját örökös tarományainak az érdekét volt kénytelen képviselni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Az a szerződő fél tehát, a ki egymagában, mint az osztrák örökös tartományok képviselője áll, hogyan jelentkezhet minálunk a másik szerződő fél egyik alkateleméül? Ez teljes lehetlenség.

Ennek a 14. §-nak az alkalmazását — a mint az már itt untig eléggé ki volt fejtve, miért is nem akarom azt ismételni — kizárja maga a közösüges 1867. XII. t.-cz. is. Nem akarok ennek sokszor idézett szakaszaira hivaikozni, azokat itt ismételni, csupán rámutatok két szakaszra, a 24. és 25. §-nak rendelkezésére. A 24. §. azt mondja: Ez tiven a közös ügyekre és azok kezelési módjára vonatkozó jelen határozat indoka és célja, önként következik, hogy annak egyik alapfeltételét Magyarország alkotmányának fenntartása képezi. Az egyik feltétel tehát a magyar alkotmány fenntartása. A 25. §. pedig azt mondja: «A másik alapfeltétel az, hogy a teljes alkotmányosság Ő Felsége többi országában és tartományáiban életbe lépjen, mert Magyarország azon országnak csak alkotmányos képviselőivel léphet bármily közös viszonyokra nézve érintkezésbe.

Polczner Jenő: Ugy van! Ezt nem lehet eltérni!

Szinay Gyula: Hiszen ez olyan tisztán, olyan világosan van megmondva a közös ügyeket tárgyzó részében a törvénynek, hogy azt nem lehet félreérteni és odamagyarázni, hogy ez nem vonatkozhatik a kereskedelmi ügyekre, a melyek később tárgyaltnak a törvényben, mert hisz itt határozottan kifejti a törvény, hogy bármily közös viszonyokra nézve csakis Ausztriának alkotmányos képviselőivel léphetünk érintkezésbe. Azután meg annak a törvénynek bizonyára jobb magyarzója az előadó urnál, a ki azt tegnap értelmezni próbálta, a törvény alkotója, Deák Ferencz, a ki pedig azt világosan úgy magyarázta, úgy értette, ott van az számos nyilatkozatában, hogy csak nemzeti léphet ilyen szerződésbe, (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) de nem kormány kor-

mánnyal, nem az egyik nemzet a másik nemzet kormányával. (Helyeslés a szélsőbalon.) Én nem tudom megérteni, t. képviselőház, hogy ily körülmények között mi tarthat bennünket vissza attól, hogy az önálló rendelkezés, a gazdasági különválás terére lépünk. Hiszen én úgy veszem észre, hogy az a rettegetés, a mely régebben elfogta az embereket, hogy mi lesz az átmeneti rázkódtatás korszakában, kezd elenyészni. Jól esik magának a miniszterelnök urnak a szájából hallanom, hogy ő nem fél a rázkódtatástól és hogy ő az átmeneti rázkódtatás miatt a nemzet érdekeinek a legkisebb jöttáját sem hajlandó feláldozni és maga is elismerte, hogy ez a négy évi küzdelem és háború-koda, a mely Ausztriával szemben lefolyt, közelebb hozta az elmében a gazdasági különválás eszméjét. (Helyeslés a szélsőbalon.) De azt mondják t. képviselőház, hogy Magyarország állandó és elegendő piacza Ausztria, a mely elfogyasztja a mi terményeinket, miért akadályozzuk meg tehát az oda való szabad bevittet. Ez igaz t. képviselőház, Ausztria piacza elfogyasztja a mi terményeinket, sőt még Románia terményeit is. De nem ez a kérdés t. ház, hanem az, hogy milyen áron fogyasztja el? Elfogyasztja azon nyomott áron, a melyeket a szerződéses viszony teremt meg az ő számára, elfogyasztja olcsó áron. Elfogyasztja, mert terményünk jó és olcsó is. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Mi pedig rekompenzációt ennek fejében elfogyasztjuk az osztrák ipar terményeit, a mely rosz is, drága is. (Helyeslés a szélsőbalon.) És a melynek nyújtott kedvezmény megakadályoz bennünket abban, hogy a külföldi jobb iparcziket olcsón használhassuk fel.

És hogyan állunk saját iparunkra nézve? Hat t. képviselőház ha igaz — tegyük fel — hogy a magyar ipar fájának a csiraja már el van ütelve, ez alatt a lefolyt 30—32 év alatt, mégis mit látunk? Látjuk ezt, hogy, ez a fa csak satnya plántává birt fejlődni (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) de nem fejlődött és nem is fejlődhetik hatalmas életerőt gyümölcsöző fáva a jövőben sem, a mig el van vonva tőle a megalkuvást nem ismerő hazaszeretet napjának melege és nem fejlődhetik akkor, amidőn állandó árnyékban tartjuk azt, az osztrák érdekek zord telhőjének ködös árnyékában. (Igaz: Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Mindenki azt tartja, még maga az előadó ur is azt mondja, hogy Magyarországnak, ha meg akar élni, szüksége van arra, hogy a mezőgazdaságról fokozottabb termelési ágakra ipari és kereskedelmi ágakra térjen át. No t. képviselőház, ha mi ennek az iparnak több

védelmet nem nyújtunk, ha ennek a század végén, arról kell panaszkodnia, amiről panaszkodott a század elején, hogy védelem hiányában fejlődni nem képes, akkor ebből az iparból ugyan ipar sohasem lesz. (Igaz! Ugy van a szélsőbaloldalon.)

A törvényjavaslat azon intézkedésének, amely az Ausztriával való szerződésnek, illetőleg összekötetésnek idejét 1903-ról 1907-ig tolta ki, egyik okául a miniszterelnök ur azt hozta fel, hogy nem járult volna hozzá ehhez a kitoláshoz semmi körülmények közt, ha egyáltalán nem tudta volna biztosítani azt, hogy a külföldi szerződéseknek megkövesse előtt az autonóm vámtarifa elkészíttessék, az az autonóm vámtarifa, a mely mind a magyar, mind pedig az osztrák érdekeknek egyaránt megfelelő.

Hat t. ház, én a jóakaratot, a jószándékot szívesen honorálom, de mindaddig, míg nem látom demonstrálva azt, hogyan csinálja meg valaki faból a vaskarikát, mindaddig nem tudom elhinni, hogy két teljesen ellenérdeklő ország számára, lehessen olyan közös vámtarifát készíteni, mely mindkét érdeket kielégítse. (Ugy van! ugy van! helyeslés a baloldalon.) A másik feltételül továbbá azt mondotta a miniszterelnök ur az 1907-ig való kiterjesztésnek, hogy ez alatt az idő alatt a nyugodtság beállván, össze lesznek hozhatók a külföldi szerződések lejáratái is. Engedelmet kérek, ez összehozás helyes dolog, csak hogy a szerződések összehozását az 1907 mellett semmiképen sem lehet felhozni, mert ezek a szerződések vagy nincsenek naptári időhöz kötve, vagy a legfontosabbak 1903-ban már lejárnak, all tehát ez okoskodás ép úgy 1904-re is, mint 1907-re, Ezeket akkor ép úgy lehet, ha lehet, összehozni, mint 1908-ra. Nem fogadhatom el tehát ezen indokolást s csak annyit látok benne, hogy az 1907 ig való kiterjesztése a határidőnek egyenesen az osztrák kormánynak a vívmánya, (Ugy van! Ugy van! helyeslés a baloldalon.) és nem egyéb mint a közösigyes 10 éves periodikus ciklus betartására irányult törekvés megvalósítása, a mely új 10 éves ciklus 1897-en kezdődve 1907-ben jár le, ezt éri el röviden ezzel a törvényjavaslattal az ország.

De t. ház, eltekintve attól a roppant csapástól, hogy ilyen 10 évi ciklus tartamára Ausztriához vagyunk ismét kötve, engem aggodalommal tölt el, a mit a közgazdasági bizottságban jelezni bátor voltam külföldi szerszödések sorosa. (Ugy van! Ugy van!) Magyarország gazdasági produktumaiból, főleg búzájából, borá-

ból élő ország. Ebben a kettőben kell a magyar gazdát védeni. A mi a rekonstruált bortermelést illeti, elismerem, hogy az hatalmas védőre talál a földmivelésügyi miniszter személyében, aki üldözi és üldözze is a borkereskedőket, kik Magyarországon bortermelésének hitelét tönkre tették. Üldözte és üldözze is a borkimérőket, kik nem is csinálnak abból lelki meretet, hogy a különben tiszta bori, ők maguk hamisítják meg.

Endrey Gyula: Tiszta vizet mérnek!

Szina Gyula: Üldözze a termelőket is, kik közül némelyek maguk is rá szoknak, hogy ha tehetik hamisítanak. — Azonban a mi buza- és bortermelésünknek, buza- és bortermelésünk előnyei elérésének két óriási akadályja van, a román-buza és az olasz borszerződés. Ezek a szerződések nem Magyarországnak, de Ausztriának az érdekében kötöttek és tartalmak felett, mert a román cereáliák, hogy ilyen szerződés kötessék, arra nem nekünk, de Ausztriának van szüksége és hogy az olasz borszerződés, a meddig lehet, fentarassék, arra ismét most már, vagy legalább egy pár év múlva, nem nekünk, de Ausztriának lesz szüksége. Hogy az oláh buza-termelésre, az oláh buzaszerződésre nem nekünk van szükségünk, azt bizonyítani nem kell. De hiszen nem is lehet nekünk magyaroknak okunk, hogy Oláhországgal e féle szerződést kössünk nemcsak gazdasági hanem politikai szempontból sem. Mert én legalább nem érzem magam indíttatva politikailag sem, reá hogy kedvező szerződést kössék ezzel az Oláhországgal, — mely ugyan velünk békés viszonyban állónak mondja magát, de látjuk, hogy nemcsak künn szítja ellenünk a gyűlölködést, de itt bent az országban is lázítja ellennük az oláh nemzetiséget. És én attól tartok, hogy a kontemplált közösség következtében, mikor e szerződések új béli megkötésére kerül a sor, az osztrák érdekek fog új béli dominálni. A fából vaskarika, közös autonóm vámtarifa pedig nem fog bennünket megvédelmezni.

T. képviselőház! A mikor erről a román buzaszerződésről megemlékeztünk, kitérőleg egy pillanatra áttérek az örleési engedély kérdésére. (Halljuk! Halljuk!) — Áttérek azért, mert Komjáthy t. képviselőtársam tegnap azt beszédébe szintén behozta és saját véleményül kifejezte, miszerint ennek az örleési engedélynek — a fentartását ő helyesli. Kénytelen vagyok, ha már felszólal-

A hétről.

— A Debreczen eredeti tárczája. —

Az időjárás nem teszi még ugyan nélkülözhetetlenné a fürdőzést, de már fürdőre ment stout Debreczen.

Az itt maradtak is utra készen állnak s alig-alig vagyunk egy páran olyanok, kiknél a nyaralást a nagyerdő fogja pótolni.

Mi lesz velünk szerencsétlenekkel? ...

Ha a szegyet el is tudjuk viselni, de az unalom biztosan megöl. Hisz még nincs kánikula és már a legholtabb szezonban vagyunk.

Ez a hatalmas, nagy város egyébkor is borzasztóan álmos. Inkább nyujtózodni, mint mozogni szokott. Hat még most milyen! Valóságos halott... Jött az orfeum, költi, de nem hallja (a mit különben helyesen tett); jöttek a majálisok, semmi ébredés.

A mi kis élénkség volt benne, elvitte a evizsgázott muzsa-sereg, az elmúlt hét csak nekik hozott eseményt. Egyiknek kelevest, másiknak kellemeleont. A tantermek ajtait bezárták, a kis tudósok szerteszedtek.

Ilyen unalmas időben mit csináljon az ember? Válogathat a Nagyerdő söre és a kávéházak fagyaltja között.

Mennyivel boldogabbak a n.-váradiak. Nekik színházuk van. A hol színház van, ott primadonnák is vannak; a hol primadonnák

vannak, ott primadonna-hecczek is vannak; a hol primadonna-hecczek vannak, ott boldog a magyar.

A váradinak hát primadonna hecczük is van. A bájos Perényi Margit egy kis lumbágó-paródia eljátszása után kijelentette, hogy ő megy. Na meg is indult Varadon a vita. Egyik váradai lap írt vagy nyolcz hasábos cikket a kis primadonnáról, a ki már ma j d n e m e g y é v e színésznő. Tolsztoj például tíz évi tanulmányát írta meg egy hatalmas műben s a nevezett lapban egy sort se látta róla. Hány szegény ember írt, fest, mintáz egy egész életet és nem kap tizedrészt annyi elismerést mint egy primadonna, a ki a »csönkinát« jól el tudja járni! Ugy-e, ugy-e milyen haláltánc a szini-pálya?

Mindamellét bevallom, hogy jobb szubrettet nem kapna Komjáthy, mint Perényi Margit. Több dicsőretet — elveimtól eltekintve — már csak azért sem írok róla, mert valószínű, hogy Komjáthy csak azért sem szerződöttene.

Ma este egy kis művésztrupp tart előadást az Angol-királynőben. Julius 2-án a debreczeni társulat kedvelt tagjai rendeznek szintén művészestélyt a »Dobos«-ban. Julius 1-én kezd meg a Bikában Angelotti kitűnő orfeumtársulata az előadásokat.

Három hír, mely ebben az unalmas,

holt szezonban — reménnyel tölt el bennünket.

A helyi lapokban egész héten disputáltak még a szeszkerdesről. Egyik lap a régi Debreczen történetéből bizonyítja be a szesz-kereskedés üdvös voltát.

A história azonban épen olyan rosz argumentumnak bizonyult, mint a Pallas-lexicon taorálja... Különböen majd dönt a 29-iki közgyűlés!

Debreczen város Széll Kálmán iránti szeretetének akart kifejezést adni valami ajándékkal. Több terv merült fel. M a r k Endre hatványozott bizalmi nyilatkozatot ajánlott. A c z é l főmérnök ur az átalakított város-házának a fényképét akarta volna felküldeni. C s ó k a polgármesteri titkár egy hordó erős szesz felküldését tanácsolta. Vegre is a gazdasági tanácsos terve győzött. Az ajándék egy szép, hortobágyi bika — a ráfóti tehének mulattatására. Az efféle ajándékok erősítik a barátságot. S z é l l-ről, P á r i s-ról H a á g á-ról, D r e y f u s-ról felesleges krónikát írni. Unalmas dolgok, torkig vagyunk már velük.

A mi a héttel összefüggött, elmondtam. Olyan kevés esemény volt, hogy az apagyilkosságon is könyörültünk volna. Talán a jövő hét változatosabb lesz?!

Dyb.

tam, kijelenteni, hogy ezzel a felfogással én nem ér ek egyet. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Nezetem az hogy a legsürgősebb, legéletbevágóbb feladatok egyike az, hogy ez az őrlési engedély megszüntetessék, még pedig sürgősen szüntetessék meg. Próbáljuk ezt a kérdést egy kissé fejtegetni! (Halljuk! Halljuk!)

Mik voltak a malmok Magyarországon hajdan, a mikor még a vasuti összeköttetés bölcső korát élte? Voltak kartell nélküli, tisztességes polgári haszonra működő áldásos közvetítők. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És hogy állott akkor, és hogy áll ma a fogyasztás? A fogyasztásról tudjuk, konstatació van, hogy Magyarország természet ma a vámkörzeten belül értékesíteni lehet, tehát a vámkörzeten kívüli külföldre való kivitelnek a szükségé fenn nem forog. Mire való tehát ilyen körülmények között az, hogy néhány, kielégíthetetlen, egymással szerződéses viszonyban álló börze malom, a maga kielégíthetlen érdekeinek az okából félve vámentességgel és szállítási vámtarifa kedvezményvel láttassék el. Nincs ennek semmi a magyar gazdaságosságra üdvös értelme, ennek csak kára van: ezt a kivételes állapotot az én nézetem szerint, ellentétben a Komjáthy ur felfogásával, fentartani nem kell, de megszüntetni inkább ma, mint holnap. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A másik dologra vonatkozólag azonban, amelyet a t. miniszterelnök ur a vámközösség meghosszabbítása egyik indokul felhozott, a vámtarifa kérdésében a tegnapi nyilatkozott Komjáthy képviselőtársammal már egy véleményen vagyok. Ő azt mondotta: „Ha Magyarország és Ausztria között nincs vámközösség, úgy eo ipse nincs érvényes, közös általános vámtarifa sem.” Én is ezt tartom. Az osztrák-magyar vámtarifának érvénye addig tartott csak, a meddig köztünk és Ausztria közt szövetség volt; minthogy pedig szövetség nincs, minthogy tulajdonképen ilyen szövetséget maga ez a törvényjavaslat sem kontemplál, annalfogva elérkezettnek tartom az idejét annak, hogy az önálló magyar általános vámtarifa megalkotásáért és ugyanazért leszek is bátor ebben az irányban határozati javaslatot terjeszteni elő. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. képviselőház! Azt a törvényjavaslatot, a melynek célja az ország gazdasági közöségének továbbra is lenyűgözése, a magam részéről nem fogadhatom el! (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Én azt tartom, hogy csak az önálló gazdasági berendezkedés az, a mely nekünk a jövő megélhetést minden téren biztosítja; ugyanazért, a mikor ellene nyilatkozom ennek a törvényjavaslatnak, egyszer mind kijelentem azt is, hogy pártolom és elfogadom a Kossuth Ferencz képviselő ur által benyújtott határozati javaslatot és bátor leszek a magam részéről ahhoz egy határozati javaslatot beadni, a mely két pontból áll. E határozati javaslat pedig a következő:

Határozati javaslat. A képviselőház utasítja a kormányt, hogy:

1. az általános magyar vámtarifát haladéktalanul kidolgozván, azt még ez év folyamán terjessze a törvényhozássá elé;
2. az őrlési kedvezmény kérésére lemondani a közzétett megszüntetése iránt intézkedjék. (Élénk helyeslés és eljenzés a szélsőbaloldalon.)

A képviselőház ülése.

A kiegyezés tárgyalása, Junius 22-ikén már, különösen a hallgató közönségben nagyobb érdeklődést kelteit. A karzat megtelt. Talán azért, mert azokat a nagy szónokokat — Széll, Apponyi, Horánszky — akarta hallani, a kikről, hogy beszélni fognak, a hír elterjedt.

Csalatkoztak, mert — az ugynevezett nagy szónokok közül csak Széll Kálmán hallhatták — aki előtt Szina Gyula, utána pedig Bartha Ödön tartottak beszédet, de a kiknek beszéde, ha nem dicsekszik is, a nagy szónokok elbizakodottságával, a függetlenségi és 48-as párt álláspontján szár-

mazó aggodalmakat a magok sötét színében feltüntetve a kiegyezés értékét a magyar birodalom törvényes jogai és méltósága szempontjából helyes értékkel elbírálták s bizony alászállította.

Az ülést Perczel Dezső megnyitván bejelentette, hogy a választás eredményes eredményre az arany készlet ellenőrzésére kiküldött országos bizottság megalakulván elnökevé Horánszky Nándort, jegyzőjévé Cziráky Antalt választotta; a könyvtári biz. elnöke a Ház elnöke, jegyzője Lelötky Antalt választotta, az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött biz. elnökevé Fest Lajost, jegyzője Robonyi Gyulát választotta, végre a negyedik bírói bizottság elnökevé Hódossy Imrét választotta.

Az ezután mindjárt következő kiegyezés tárgyalás első szónokául Szina Gyula emelkedett fel. Beszédét lapunk elején egész terjedelmében közöljük.

Utána Széll Kálmán min. elnök beszélt leginkább Komjáthy B. előző napi támadó ervei ellen állítva a kiegyezés védelmére, már nagyjában ismeretes érveit, a melyek leginkább az opportunitásra kulminálnak.

Beszéde elején jelezte, hogy Komjáthy tegnap elhangzott támadása után már most a vita elején akarja a fennforgó félreértéseket kizárni a vita anyagából. Bármennyire helyeselheti is az önálló vámtarifa eszméjét a függetlenségi párt, egy pillanatig sem habozik kijelenteni, hogy annak a pártnak a programja, a melynek alapján ő áll, bár az önálló vámtarifa nem zárja ki, mégis inkább a vámközösség fentartására törekszik.

Mérlegelve a viszonyokat, úgy találja hogy a jelen körülmények között az önálló vámtarifa éle beleptetésének még nem érkezett el az ideje. A milyen helytelen azt állítani, hogy az önálló vámtarifa veszedelmes az országra, epp oly tulzás volna az, ha az önálló vámtarifa csupa előnyt várnánk. Mindig szem előtt kell tartani az általános vámpolitikai viszonyokat és azt, hogy itt két fogószó és termelő területről van szó, melyeknek közös érdekük van(?) és ezeket össze egyeztetni a legfőbb gazdasági érdek. Pusztán politikai motívumokból föllátni az önálló vámtarifa, hiba lenne.

Nem habozik kijelenteni, hogy Ausztriának nagyobb kára lenne a bóból, ha ma az önálló vámtarifa életbe léptetnék, mert nehezebben állhatná ki, az ebből keletkező megrázkódtatásokat, de a mi ipari fejlettségünk még távolinak tartja azt az időpontot, a mikor azzal a kényszerlehetőséggel foglalkozhatunk. (I.)

Miután így általánosságban jelezte álláspontját az önálló vámtariffával szemben, behatóan foglalkozott Komjáthy tegnap elhangzott érveivel. Határozottan tiltakozott azon vád ellen, mintha az általa beferjesztett javaslat sértené az 1897. évi XII. törvényzikk szellemét. Ennek összes intézkedései szem előtt tartatnak a javaslatban. Ép így kizártnak mondja azt az eshetőséget, hogy a viszonyosság Ausztria részéről nem lenne betartva. Erről gondoskodik a javaslatba felvett szakczió.

Igen részletesen foglalkozott azzal, hogy a kormány teljesen biztosította az ország jogát a külállamokkal kötendő kereskedelmi szerződések közt. Semmi sem akadályozza azt, hogy az 1903-ban lejárat szerződések csak négy évre hosszabbítsanak meg, a mire a múltban volt is már példa, de ha nem is lenne, mi akadályozhatna meg Magyarországot abban, hogy törvényben biztosított jogát éljen bármely állammal szemben? A felmondás nélküli szerződések pedig 1903-ban fel fognak mondani, hogy jövőre lejárat idő a többi szerződésekkel egybeessék.

Hasonlóképpen biztosított az ország önálló joga a bankkal szemben is; és így visszautasítja azt a vádat, mintha a javaslat az ország függetlenségének tönkretelne.

Komjáthy ur — folytatta a miniszterelnök — kritikájában odáig ment, hogy a tárgyalás alatt álló javaslatot rosszabbnak mondotta az elődje által beferjesztett javaslatnál, de itt elfelejté, hogy az ő (Széll) javaslata nagyban hasonlít ahhoz, a minőnek Komjáthy kívánta azt a bizottsági tárgyalások alatt.

Végül még azt magyarázta a miniszterelnök, hogy az osztrák kormányval létesült külön egyezmények szoról-szóra megegyeznek a Ház előtt fekvő vám- és kereskedelmi szövetségi javaslat szövegével, melyet azonban vissza kellett vonni, mivel most már nem költünk szövetséget Auszriával. (Csak fentartjuk a közösséget!)

Biztosítja végül a Házat, hogy az ország joga, függetlensége és érdeke, a mennyire lehetett, a javaslat keretében meg van védelmezve és ezért kéri a javaslat elfogadását.

A kormánypart főleg annak új árnyalata a volt nemzeti párt zajosan helyeselt a miniszterelnöknek. Komjáthy Béla félreérteit szavait magyarázta meg. A miniszterelnök rövid viszonzalása után az elnök szünetet rendelt el.

A szünet után ismét függ. és 48-as párti Bartha Ödön beszélt tartalmasan és éllel. Fejtegette, hogy szó körül való forgolódás, az egész gazdasági rendelkezés, a mely az önálló intézkedés hangzatos jelszavával a vámszövetséget tartja fenn nyolcz esztendőre provizórikusan, de csak úgy, ha Ausztriában nem tér vissza az alkotmányos élet rendes funkciója, mert ha visszatér, akkor ez a javaslat megszűnik, akkor aztán nincs nyolcz esztendői állandóság, hanem inga tag provizórium, holott az 1899: I. t.-c. ezt parancsolólag tiltja. E javaslat kihirdetése napján lép életbe. Hát Ausztriában mikor? És mikor lép életbe a fogyasztási adók átutalása? Van-e e közt junktim? Utasítani kívánja a kormányt arra, hogy a viszonyosság dolgában kibocsátandó osztrák kormányrendeletet a magyar parlament elé terjesztsék még oly időben, a mikor a mi javaslatunkat szentesítés elé terjesztették, hogy kellő időben megtudjuk, miképp és mily mértékben biztosítják nekünk a viszonyosságot? Széll Kálmán biblijának hirdeti az 1867: XII. törvényt. Ha így van, miután a viszonyosságról való rendelkezés ezen a bibliján alapszik, Széll a maga biblijának magyarázatát az osztrákokra bizza. Ez a törvényjavaslat nem más, mint a magyar nemzet politikai és gazdasági kiskorúságának meghosszabbítása voltaképen határozatlan időre, a nélkül, hogy ezt kellőképp megtudnók okolói, a nélkül, hogy tudnók, mi történt ha Ausztria részéről a viszonyosságot megsértik. Elvégre itt az ideje, hogy valahára leszámoljunk Ausztriával, a melynek idáig két politikai tényezője volt, egyik, a mely már régen zsákmányol bennünket, a másik, a mely erre törekszik. A javaslatot nem fogadja el.

A vitát folytatják,

Az ülés 2 órakor oszlott el.

A tegnapi jun. 23. képviselőházi ülésre nagy érdeklődéssel néztek, mert nem kisebb szónokok, mint Apponyi és Polónyi tartandottak beszédet a kiegyezés tárgyában.

De mindjárt az ülés kezdetén felkerült, az összeférhetlenségi bizottság határozata, a Sima Ferencz ügyében, amely nagy ingerültséget szült és nagy mérvben elterelte az érdeklődést a kiegyezés tárgyalásától.

Az összeférhetlenségi bizottságnak tegnapelőtt este hozott ítélete, melylyel Sima Ferencz csődügye miatt mandátumától megfosztották nyilvánította. Nagy kavarodást idézett elő az egész Házban. Rátkay László ugyanis különvéleményt adott be a többség ítélete ellen és ebben kimutatta, hogy Sima ügyét az összeférhetlenségi bizottság még nem is tárgyalhatja, mert a házszabályok értelmében Simát az ügy tárgyalására kellőképpen megsemmisítették.

Ez a lényeges formai hiba tegnap nagy vereséget okozott az összeférhetlenségi bi-

zottságnak, de egyszersmind igazolta azt is, hogy a képviselőházba Bánffy bukása óta tényleg más szellem jutott ervényre, mert a mi Bánffy alatt sohasem történhetett volna meg, az ma megtörtént. Az összeférhetlenségi bizottság ítéletét viszont a utasította, hogy állapítsa meg, helyes formai alapon hozta-e meg ítéletét.

A mikor Apáthy, a bizottság elnöke beterjesztette a nevezetes ítéletet, Ugron Gábor nyomban felkelt, és felvilágosításokat kért tőle, hogy miért hagyott figyelmen kívül a házszabályok 135. §-a, mely világosan előírja, hogy az összeférhetlenségbe jutott képviselő személyesen megidézendő, vagy ha meg nem jelennek, a Ház elnöke által nyilvános ülésen megidéztessék.

Apáthy válasza helyett az irományok kerültek felolvasásra és ezekből kitudódott az ellenzék falrongató derűtsége között, hogy Simához az összeférhetlenségi bizottság előadója (nem elnöke) táviratilag küldött egy értesítést a tegnapi ülésre, ezt azonban nem Sima, hanem a csódtömeg gondnoka vette át, ki azt a bíróság utján szabályszerűen eljuttatta Simához, ki azonban még a mai napig se vette át az idézést.

Ily körülmények között Ugron Gábor egy pillanatig sem késlekedett, hogy az összeférhetlenségi bizottság eljárása feletti felháborodásának erős szavakkal kifejezésre adja. Kemény szavaira a jobboldal azon része, mely még mindig nem tudja elfelejteni a Bánffy korszak napjait, felzúdult, de Ugron feljűk kiáltott:

— Szégyeljék magukat, de ne lármázzanak. Az összeférhetlenségi bizottság eljárásában világos hajsza mutatkozik. Pedig abba a bizottságba bírák kellenek és nem kopók!

Ez mélyen talált. A szélső jobboldalon nagyon lármáztak az elnök megcsöngetett és felkérte Ugront, hogy kritikájában legyen kiemeltebb.

Ugron rögtön kijavította szavait: »nem szabad a bírónak vadászatot tartani.« Egyetlen egy lépést sem tett a bizottság a jelen ügyben, mely a házszabályoknak megfelelően és ezért a Ház nem tehet mást, mint hogy megbotráncolásának kifejezése mellett megsemmisíti a tegnapi ítéletet.

Zugó taps kísérte Ugron szavait. Az egész Házon meglátszott, hogy itt egy olyan kérdéssel áll szemben, melyben a régi és új rendszer összeméri erejét. És éppen ezért fokozódott az érdeklődés, a mikor fölkel Horánszky Nándor, hogy a kérdéshez hozzászóljon.

Horánszky kifejtette, hogyha az összeférhetlenségi bizottság a házszabályoknak megfelelően járt el, semmi szava sem lehet a Háznak az ítélethez. De miután kétségtelen, hogy a 135. §-nak alkalmazását a jelen esetben homály fűdi és bizonyos továbbá az is, hogy a teljes korrektségnek az eljárásban elég téve nincs, ő azt indítványozza, hogy az ítélet utasítsák vissza a bizottsághoz azzal, hogy a 135. §. alapján járjon el.

Horánszkynek ezen partatlanságra valló kijelentése megnyugtatólag hatott. Csak a szélsőjobboldal mozgott nagyon, de még nagyobb lett ezeknek bosszankodása, a mikor Bartha Ödönnek rövid, objektív felszólalása után Plósz Sándor igazságügyminiszter is teljesen Horánszky álláspontjára helyezkedve, azt indítványozta, hogy miután nincs világosan kiderítve, megtörtént-e Sima megidézése, a bizottság ítélete visszaküldessék.

A szenzációk ezzel még nem voltak kimerítve, Rátkay László kijelenti, hogy miután már most kisebbségi véleménye a történetek után igazolva van, lemond az összeférhetlenségi tagságáról, mert reméli, hogy ezt a példáját követni fogják a többiek is és így új szellem fog ebbe a bizottságba bevonulni.

Ugron visszavonta a maga javaslatát és a helyett a Horánszkyéhoz csatlakozott, a mi aztán Gajari Ödönt birt arra, hogy felszólaljon. Ő a nagylelkűt adta és mert Sima foly-

ton támadta a jobboldal mutatkozik vele szemben nagylelkűnek.

— Nem Simáról van szó! — világosították fel Gajarit — hanem a házszabályok világos megtartásáról. Nem kell senkinek a maga nagylelkűsége! — hangzik fel egy közbeiktatva.

Most Széll Kálmán is fölkel és kijelentette, hogy a házszabályok skrupulózus betartása lebegvén mindenkinek szeme előtt, ő is magáévá teszi Plósz indítványát, azzal a megjegyzéssel, hogy annak az összeférhetlenségi bizottság ellen semmiféle bizalmatlansági éle nincs.

— Dehogynincs! — mondják a baloldalon. — Mondjanak le.

A mikor az elnök fel akarta tenni a kérdést, kitűnt, hogy Plósz a maga indítványát nem nyújtotta be írásban. Ez okot adott Szilágyi Dezső és Visontai Soma között egy polemikára a kérdés felvetését illetőleg, — mely azzal végződött, hogy Plósz egy Horánszkyével teljesen analog indítványt szövegez, a mire Horánszky a magáét visszavonta. A most elrendelt szavazásnál az egész Ház elfogadta Plósz miniszter indítványát, hogy az ítélet visszautasítsák a bizottsághoz, ez felszólítatik, hogy járjon el a 135. szerint.

Úlve csak vagy tíz ember maradt.

A kiegyezési vita következtét aztán, melynek során fölemelkedett Apponyi Albert gróf és melegen megvédelmezte a tárgyalás alatt álló javaslatot. Ezt annál szívesebben teszi — úgy mond — mert egy hajszálig megegyez mai álláspontja a javaslattal szemben azzal az álláspontjával, melyet az 1898. I. t.-cz. tárgyalása alkalmával kifejtett. A Széll-kormány a közös vámterület védelmében kidomborítja az ország önállóságát, mely megszűnt pusztáfrázis lenni. A gazdasági teljes önállóság megszerzésének kulcsa a nemzet kezében kell, hogy legyen. A nemzeti erőnek kell megnyilvánulnia ebben a kérdésben. Helyes, ha a függetlenségi párt küzd programjaért, de a mai körülmények közt elégedjek meg azzal, ha megvannak teremtve az előfeltételek az önálló vámterület későbbi felállításához. A függetlenségi párt feladata, hogy a külön vámterület kereskedelmi politikáját is megkonstruálja a jövő harcokhoz. Egyébként kifejti, mily nagy politikai sikere volt Széllnek azzal, hogy a nehéz küzdelemben megvédte Magyarország jogait. Hogy a jövőben ehhez hasonló mennél több ilyen fényes politikai sikere legyen a kormányelnöknek, ahhoz ő szívesen felajánlja támogatását.

A régi nemzeti párt zajosan éljenzett és tapsolt, Széll pedig odasietett Apponyihoz és melegen kezét szorított vele.

Röviden még Bartha Ödön reflektált Apponyinak reá vonatkozó szavaira, mire háromnegyed 1 órakor Polónyi Géza kezdett beszélni és félháromig tartó beszédében alapos bírálat alá vette az egész javaslatot. Bőven kifejtette álláspontját a javaslattal szemben, melyet — mint függetlenségi ember — el nem fogadhat, de mely kétségtelenül jobb és Magyarország érdekeit helyesebben védelmezi, mint az előző kiegyezési javaslatok. Aztán az ellenzék zajos helyeslése között mutatta ki, hogy a jövőre nézve lehetetlenné lesz majd újra vámszövetségre lépni Ausztriával. Beszéde végén egy határozati javaslatban a magyar autonóm vámtarifa életbeléptetését sürgette meg.

Polónyi beszéde nagy hatással volt a hallgatóságra.

Az ülés csak fél három órakor érhetett véget.

H I R E K.

A mandátum.

Az összeférhetlenségi bizottság nagyságos tagjai egyszerűen el akarták venni egyik nagyságos kollegájuk mandátumát.

Milyen csunya is az a kenyéririgység! . . .

Mert annak látszik. Egy ember ellen,

kinék törhetetlen ellenzéki voltán kívül más hibája nincs, évek óta csunya hajszát folytatnak. Az üldözést anyagi térre is átvitték. Összeszedték minden adósságát, megrohanták, csődöt kértek ellene mivelhogy csődbe jutott ember képviselő nem lehet.

Jól van. Ha Magyarországon ez is tisztességes eljárás, hát legyen! . . . De legalább őrizték meg a jog és törvényesség látszatát.

Az összeférhetlenségi bizottság nagyságos tagjai azonban a szabályok legkisebb betartása nélkül mondták ki a perreát-ot az illető képviselőre.

Miert? . . . Hát a törvény és igazság sokat hánytorgatott új korszaka így kívánta? . . . Vagy még mindig lehet nálunk valakit üldözni politikai hitvallása miatt? . . .

Nagyon furcsa. Mért nem gondoltak a bizottság m. t. tagjai arra — a legalább is — száz mandátumra, miket birtokosaik csőd nélkül is kevesebb joggal viselnek, mint Sima Ferencz a magáét csőddel? . . .

Vagy új kollegát akartak mindenképen a nagyságos urak? . . .

Valóban Széll Kálmán elítélő nyilatkozata után a bizottság rozindulatu tagjainak nemcsak bizottsági tagságukról, hanem mandátumokról is le kellene mondaniok! . . .

Ámbár ezt ezek az urak nem teszik. A saját mandátumok drágák nekik nagyon, csak a másé olcsó! . . .

A. E.

* **Istentisztelet.** A ref. templomokban holnap, vasárnap a következő lelkészek fognak istentiszteletet tartani. A nagytemplomban Lencz Géza h. tanár, a kistemplomban Mitrovics Gyula lelkész, a kossuth-utcai templomban Juhász László, az ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán, a szegények házában Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor Schindler Márton segédlelkész tart istentiszteletet.

* **A városi szeszkereskedés ellen.** Csaknem biztosra vehető, hogy a 29-iki közgyűlés a szeszüzlet ellen fog állást foglalni. Ez a kérdés foglalkoztatta tegnap delután a jog és pénzügyi bizottságot, a hol pro et contra szenvedélyes hangon tartott eszmecserek hangzottak el. A felügyelő biz. és a számvevő jelentése volt a tárgyalás alapja. Az előbbi negyvenhatezer, az utóbbi hetvenkétezer forint hasznót mutat fel a szeszkereskedésből. Az eltérő eredmények után nem mentek bele a részletes tárgyalásba, de hosszas eszmecserek után vég-eredményében mégis azt javasolták a városi tanácsnak, hogy a nemesváros hagyjon fel a szeszkereskedéssel.

Vasárnap delelőtt fél tizenegy órakor ugyancsak ez ügyben lesz értekezlet a városházán. L. Nagy Bálint és Szentessy János, mint a törvényhatósági bizottság tagjai hívták össze értekezletre egy a bizottság tagjait, mint a gazdákat, kereskedőket s az összes érdeklődőket. A gyűlés, illetve értekezlet tárgya a város szeszkereskedésének és a szesz kicsinybeni kímélésének ügye lesz.

Elvárjuk és hisszük, hogy ennek az értekezletnek is végeredménye a városi szeszkereskedés lehetetlenségének kimondása s az ez ellen való állásfoglalás lesz.

* **A rendőrség büntügyi osztálya.** Tegnap délután a jog és pénzügyi bizottság foglalkozott a rendőrség reorganizálását célzó javaslattal. A részletes tárgyalásba nem mentek bele. A bizottság kívánatosnak tartja, hogy a javaslat előbb kinyomattassék, szétosztása után a bizottság tagjai körében tanulmány tárgyat képezze s mint fontos ügy a július első felében egybehívandó rendkívüli közgyűlésnek képezze tárgyát.

* **A IV. kerületi adózók érdekében.** Az 1899., 1900. és 1901. évekre vonatkozó III. oszt. kereseti adóajstrom a IV. kerületre nézve 1899. jun. hó 26-ától 8 napi közszemlére a városi adókövető hivatalban kitéve van, és az adó-kiszámítási javaslatok tárgyalása a Bika szálloda czukrásztermében az alább jelzett napokon reggelként 8 óratól kezdve fognak megtartatni és pedig jul. hó 7-én 1-50. tételig, 8-an 51-90., 10-én 91-130., 11-én 131-180., 12-én 181-230., 13-án 231-280., 14-én 281-330., 15-én 331-400., 17-én 401-600., és 18-án 601-től 752. tételekig bezárólag, mihez képest figyelemzetnek az érdekelt adózók, hogy a javaslatba hozott adó ellen alapos kifogások esetén felszólalásait a követő bizottsága előtt megtehetik.

A városi adóügy-osztály.
* **Kommune, mint olyan.** Egyik helyi lapnak tavrata jött, mely a francia kormányválsággal foglalkozik. A táviratban a «commune» is előfordult. Ebből okoskodta ki a lap a következő Leiter Jakabot:

G a l i f f e t, ki **Kommunet** levverte, egy kabinetbe került Milleranddal, ki Kommunet ma is dicsőíti.

* **Művész estély az Angol királynőben.** Az Angol királynő kerthelyiségében ma esemény számba menő művészestély lesz. A budapesti színházak kiváló tagjai — mint K e c z e r i Irén, Geröffy Frida, Kállay Jolán és Odry Zuárd, valamint Donáth Lajos, a kitűnő zeneszerző hangversenyt rendeznek. Szükségtelen mondanunk, hogy a művészet iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Ezt különben a társaság meg is érdemli, mert annak minden egyes tagja garantirozza, hogy a közönségnek igaz művelzetben lesz része. A szereplők több vidéki nagy városban hangversenyeztek már óriási tetszés mellett. Csak Keczeri Irén, Odry Zuárd és Donáth Lajos neve vonzó erőt gyakorolhat a közönségre, Geröffy Frida és Kállay Jolán pedig, kik most végezték a színiakadémiát, még inkább fokozzák azt. Az estély műsora különben a következő:

I. Rész.

1. Zongoraszám: Donáth Lajos.
2. Löwe Balladája: Odry Zuárd.
3. Aria »Zsidóné« operából: Geröffy Frida.
4. Monolog: Kállay Jolán.
5. Mese műdal Donáthól: Odry Zuárd.
6. Duett »Egyiptom gyöngye« operettből: Odry Zuárd és Geröffy Frida.

II. Rész.

7. Zongoraszám: Donáth Lajos.
8. Vig monolog: Keczeri Irén.
9. Aria »Amarcos bál« operából: Odry Zuárd.
10. Vasuti baleset (Műdal): Geröffy Frida
11. Monolog: Kállay Jolán.
12. Népdal egyveleg: Odry Zuárd és Geröffy Frida.

Beléptidj 1 frt. Kezdeté 8 órakor.

* **A »Debreczeni Ellenőr« magyaráz.** Hát ez nem olyan különös, mert a nevezett lap egyes cikkei sokszor szorulnak az általa kitévés és rettenetes komolyság óta magyarázatra. De ez egyszer, midőn a mi cikkünket akarja magyarázgatni — elhajtja a sulykot és ismét annak adja tanujelét, hogy nem értette meg a mi cikkünket. Mi senkinek az érdeméből nem vontunk le semmit, csupán konstataztuk, hogy a Vigkedvű Mihály-utca elnevezés Széll Kálmán érdeme. És ha ez nem tetszik az »Ellenőr«-nek, ép mint a város zárszámadását, felelőztessék meg ezt is a »hadügy-miniszterhez!»

* **Ujítás a fegyencipar terén.** Azon folytonos paoaszok következtében, melyek kereskedők és iparosok részéről már régóta

hangzanak a miatt, hogy az állami fegyverintézetekben egyes iparágakat oly mérvben s akként üznek, hogy az által a helyi iparosok károsodást szenved: P l ó s z Sándor igazságügyminiszter indítva érezte magát oly ujítás meghonosítására, mely az igényeket minden oldalról teljesen kielégíti. Jövőben ugyanis az igazságügyminiszter a rabokat és fegyenczeket oly iparágakkal foglalkoztatja, melyek az országban nem honosok s így a hazai ipar és fegyencz ipar közti verserje meg lesz szüntetve. Így p. o. meghonosítja a miniszter a játék szerek készítését. Az első kísérletet minden valószínűség szerint már új évtől kezdve Budapesten a gyűjtő fogházban és Szegeden a csillagbörtönben viteti keresztül az igazságügyminiszter.

* **Éjjeli csendélet.** Még e hó 19-én éjjel történt, hogy K o p a s z S á n d o r a Lorántffy utcán ballagott haza felé. Azonban sokáig nem ballagott, mert valaki egy súlyos bottal a sötétben úgy fejbe vágta, hogy jalkiáltással lerogyott a földre. Nemsokára rendőrök jöttek, a kik megtalálták s bezárolták a súlyosan sérült s elalélt embert. T ó t h Sándor r. fogalmazó megindította a nyomozást és sikerült a tetteseket letartóztatni S z a b ó János és B r u c k n e r Sándor körmives tanoncok személyében, kik berugott állapotban minden ok nélkül támadták meg szegény Kopasz Sándort, ki hatalmas sérülésével legalább 20 napig fogja nyomni az ágyát.

* **Az életunt primadonna.** A debreczeni születésű Kézdí Juliska, a jeles fiatal énekesnő, — kinek ongyilkossági kísérlete annak idefén Debreczenben is őszinte részvétet keltett — most már a gyógyulás utján van. Mint halljuk, a golyó szerencsére nem sértett nemesebb részeket, s a bájos primadonna az őszi szezon kezdetekor hihetőleg ismét a közönségé lehet.

* **A Zenede utolsó hangversenye** cz lapunk legutóbbi számában közölt tudósításunkban sajtóhiba történt, a mennyiben a Zenede legelső kitüntetését, az ezüst ermet nem Gerei Anna, hanem T é r e i Emma k. a. kapta, mint a Zenede zongora-szakának legszorgalmasabb és letehetségesebb növendéke.

* **Sámsoni állapotok.** Hajdu Sámson egyike azoknak a faluknak, hol az emberek minden utógondolat nélkül kopogtatják meg egymás koponyáit. Minden vasárnap van egy két véres verekedés az ünnep napjának tiszteletére. A sámsoniak úgy gondoltak segíteni ezen a furcsa dolgon, hogy a b-ujvárosi fősolgabírótól csendőröket kértek. A fősolgabíró azonban meg sem mozdul a kerelemrészt azt hirdeti, hogy Sámson a legjobb községek egyike. Ugy látszik, míg a falu két taborra nem szakad, s egyik a másik ellen irto hadjáratot nem indít, nem lesz semmi a csendőrörsből, Felhívjuk erre a főispán figyelmét, ki talán intézkedni fog.

* **Vigyázatlanág áldozata.** Csütörtökön éjjel a Szathmár felől jövő vonat alá került egy vigyázatlan vasuti ór, Lisztes László hét éves kis fiával együtt. Az órnek jobbalá b á t é s j o b b k e z é t s z a k i t o t t a l e a v o n a t, s a k i s f i u i s é l e t v e s z é l y e s e n — megsebesült. L i s z t e s László ma reggel a kórházban meghalt s irtóztató kínokat szenvedő kis fia életéhez is a l i g v a n r e m é n y.

* **A kurticsi segédjegyző.** Megirtuk volt K r i k a i János Naudor kurticsi segédjegyző történetét, ki kollegája asztalát felörte, pénzét ellopta, azután megugrott. Most a Rendőri Közlöny körözi K r i k a i urat fiatal, 23 éves, barna haja és bajusza, szürke szeme, borotvált álla, »lacsony« termete van a kurticsi segédjegyzőnek. Magyarul, németül és oláhuul beszél.

* **A ki csemetni akar.** Az éjjeli csemetés mind általánosabb sportá válik. A múlt éjjel Bakó István Mihályfalvai illetőségű asztalos berugott állapotban hosszan csemetett S z e t á k Dezső százados lakásán s a ház mestertől egy nő után kérdezősködött, akivel valaha a jobb napokban ottan élte világát. A ház mestert persze hogy nem ültette fel a jám-

bor menség s bekisértette az atyáit. Csak az a különös, hogy B a k ó még kijózanodva is folyton csemetni akar. Ugy látszik, hogy csön-des csemetési mániában szenved.

* **Tanítók a miniszterelnöknél.** A Magyar Tanítók Országos Bizottsága és az Eötvös-alap országos Tanító-Egyesület nagyszámú küldöttsége tisztelettel tegnap délután Széll Kálmán miniszterelnöknél, a Tanítók Haza érdekében kérve a miniszterelnök támogatását. A küldöttség szóoka: Ujváry Béla azt hangsúlyozta, — hogy a tanítóóság a z á l l a m u o z z á j á r u l a s a n é l k ü l n e m k é p e s a félmillió költségbe kerülő Tanítók Házát a maga erejéből fölépíteni, s ezért arra kéri a kormányt, hogy az említett célra, a tanítói nyugdíjalapból félmillió kölcsönt engedélyezzen. A miniszterelnök megígérte, hogy figyelemmel fogja áttanulmányozni a beadott kérvényt s érdeklődéssel fogja kösérni az ügyet: Az ügyet tájékozást az irányban első sorban a közoktatásügyi minisztertől és a pénzügy min. fog kérni. Az ország pénzügyi állapote nem engedi a tanítók lobb fizetését, de a tanítóóság megérdemli, hogy az állam így közvetett újon segítségére jöjjön a tanítóknak. A tanítók lelkesen megajánlották a miniszterelnököt s megnyugodva távoztak a kihallgatásról.

* **Kerékpár verseny.** A Polgári kerékpáros egyesület vasárnap délután 4 órakor a debreczeni—nagyváradai országúton házi versenyt rendez, melyen az egyesület tagjain kívül vendégek és a kerékpár sport iránt érdeklődő közönséget is szívesen látják. Verseny bíró: bessenyei Széll Farkas. Cél bírók Lasz gallner Kálmán, dr. Fejér Ferencz, Kilcer Ede. Ellenőrök: A 30 kilométeres fordulónál: Dézsi Lajos, ifj. Gyürky Sándor. Friedwalszky Rezső. A 20 kilométeres fordulónál: Dézsi Lajos, Kovács László, Egere-sy Gyula. Indítók: Zellinger Ede, Kontsek Géza. Időmérő: Voczasek Ignacz. — Verseny jegyző: Szabó János. A verseny sorrendje: I. Haladók verseny, 30 kilométer: forduló a 17-ik kilométernél. Tet 2 korona. Elsőnek: Diszített nagy ezüst érem, Másodiknak: Nagy ezüst érem. Harmadiknak: Bronz érem. II. Kezdők verseny, 20 kilométer; fordulás a 12-ik kilométernél. Tet 1 korona, Elsőnek: diszített ezüst érem. — Másodikban: eszűt érem. Harmadiknak: Bronz érem. Tudnivalók. Nevezést mindkét versenyre legkésőbb, ho 24-én déli 12 óráig Zelinger Ede egyesületi titkárnál bejelentendő, kinél a nevezési díj is befizetendő. — A haladók versenyében résztvevők jelzése vörös karszalag, a kezdők versenyében résztvevők jelzése kék karszalag. Gyülekezés délután 3 órakor az egyesület helyiségében a honnan a kiindulás történik. A verseny kiindulási valamint célpontja — a mennyiben a verseny fordulóval van kapcsolatban. — A 2-ik kilométert jelző kőnél lesz, amely póznákra felvont kék fehér zászlóval lesz jelezve. Este nyolcz órakor közös vacsora az egyet helyiségében, valamint a díjak is kiosztatnak.

* **Darabos utcáiak kérelme.** A Darabos utca lakói a napokban kérvényt adtak be a kollegiumhoz. Azt szeretnék ezzel elérni, hogy a kollegiumi bentlakók a Darabos utcai részről a középépületbe helyeztessenek át. Kérvényüket a sok egyéb indok mellett azzal is támogatják, hogy a bentlakó diákok udvari szobákban sokkal nyugodtabban végezhetnék tanulmányaikat, figyelmüket nem kötné le az utca mozgalmas képe. Legnyomósabb érvük azonban az, hogy a 100—150 diák, kik a Darabos utcai részen laknak, meglehetősen zajt csinálnak különböző hangszerekkel. — A gazdasági tanács egyik legközelebbi ülésén fogja ezt a kérvényt tárgyalni.

* **Vida Eszti visszavágyott.** V i d a Eszter 21 éves sámsoni illetőségű cselédeányt több ízben tolonczoltatta már haza a rendőrség. A város területéről végleg ki lett tiltva, de V i d a Eszti mindig visszavágyott. Most megint három npra zárták el V i d a Eszti. Azután jön a hazatolonczolás, a visszavágyás s valószínű, hogy Esztihez ismét szerencséje lesz a rendőrségnek.

* **Dalestély.** A Debreczeni munkás dal-egylet f. 1899. évi július hó 8-án, szombaton a „Margit” fürdő disztermében D a l e s - t é l y t rendez. Kezdeté este 8 és fél óraker. Belépti-jegy személyenként 60 kr. Előre váltott jegy 50 kr. Jegyek előre válthatók Kurján Gyula órási üzletében (főpiacz), Mayer Ferencz szabó üzletében Battyányi-utca, Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca és este a pénztárnál. A dalestély műsora: 1. nyitány. A zenekar által. 1. Késő vágy, Horváth Ákos. 3. Barna kis lány (Falu rosszából.) 4. Bárd Liber. 5. Négy eredeti magyar dal Hoppe R. 6. Rákóczy induló (zenekiserettel) Huber. — Dalestély után táncz.

* **A jövő heti végtárgyalások.** 1899. június hó 26-án hétfőn. Farkas Mihály s társa ellen parviadal vétsége. 1899. június 28-án Szerdán özv. Nagy Mihályné ellen lopás, Szakál Mihály s társu ellen s. t. sértés büntette, Tóth Bertalan s társa ellen, parviadal véts. Június 30-án Pénteken, Tamas Anna ellen lopás, Szabó Gabor ellen hatóság elleni rőszak, Szabó Lajos ellen, gond. o. s. t. sértés, Tamás (Büdi) Anna s társa ellen lopás büntette. Ugyanaznap ítélethirdetések.

* **Évzáró ünnepély.** A Svetit- intézet f. hó 25-én vasárnap délután 3 óraker tartja évzáró ünnepélyét tartalmas műsorral.

* **Egy magyar mérnök dicsősége.** Mint Berlinből biztos forrásból értesülünk, nagy kitüntetés ért egy magyar feltalálót, ki találmányával hivatva van a modern technika egy oly vívmányával boldogítani az egész emberiséget, amely higienikus szempontokból főleg igen nagy fontossággal bírni. Kugler Mihály felügyelő mérnök máv. felügyelő egy oly apparatust talált ki, melylyel a legnagyobb biztonsággal fűteni, hűteni és szellőztetni egyaránt lehet bármily nagy helyiséget.

Németországban, a modern technika házában, midőn találmányát bemutatta s ez ügyben Berlinben időzött, azonnal megrendelést kapott, hogy találmányával a berlini császári operát szerelje fel. Érdekes ezen találmányban az, hogy egy házban a fűtése egy egész idenyre sokkal kevesebbe kerül, mint az eddigi központi vagy gőzfűtő készülékkel és könnyen szabályozható oly hőmérsékletre a midőre akarjuk. Ép ily hűtőmél a szoba levegőjét a legtikasztöbb nyári hőségben oly fokúra a mennyre az nekem jól esik. Viszont oly legaramot idézhetek elő a szobában a szellőztetővel, a m i n ő t a k a r o k. A berlini szakkörök nagy bámulatba ejtette ezen találmány s a feltaláló főleg a szakkörök részéről nagy óvatoknak volt részese. — Mi örülünk, hogy egy magyar mérnöknek jutott ezen dicsőség s hogy oly magas helyről, mint a berlini császári opera, lett felszólítva találmányának bemutatására s hogy ott alkalmazása elrendelitetett, csak azt igazolja, hogy igazán a modern technika legújabb vívmányának tekinthető.

* **Egy hézagpótló könyv.** Egy igen hasznos a debreczeni kereskedelemben fontos könyv jelen meg legközelebb Székely Imre hírlapirótól. A könyv Debreczen törvényszékileg bejegyzett továbbá be nem jegyzett kereskedőinek és a törölt cégeknek hivatalos források nyomán összealkított C z i m t á r a lesz. — Minden egyes cég megjegyzése rovatában dióhéjban tünteti fel, hogy a cég melyik évben és hóban létesült, ki a cég tulajdonosa, ki van jogosítva a céget jegyezni és mi a cégnek legfőbb üzletaga. Itt található a pénzüntézetek, iparvállalatok és részvénytársaságok is, melyeknél, úgy mint a magán cégeknél is, az évek során előordult változások röviden meg lesznek említve. — Tekintettel arra, hogy a könyv külföldön is keresletre talál, magyar os német nyelven lesz nyomtatva és hivatalos lesz nagy hézagot pótolni, úgy a debreczeni kereskedelemből, mint mint mindazon vidéki, fővárosi és külföldi kereskedő, iparos, gyáros és es pénzüntézetnél a ki debreczeni céggel bármily üzleti összeköttetésben áll, vagy ezt célozza. E könyvnek az ügyvédek is sok hasznát vehetik, mert gyakran van alkalom arra, hogy snk keresést

és utánjarást, kérdezősködést takarítanak meg, ha egyik vagy másik cégnek ki és mi létező akarnak tudomást szerezni. Azonkívül mint egyszerű czimtar is nagy hasznára szolgál a kereskedelemben.

* **Szobátüz.** Könnyen végzetessé válható szobátüz volt tegnap a Hatvan utca 10. szám alatt. Ugyanis G. S. joghallgató ládjában rakosgatott és a szájában levő cigarettából egy szikra a fehéremüvel telt ládába esett, a melyből az később kigyult. A mint dolgot elvégezte, a ládát bezarta és elment hazulról. Az udvarbelleket a szobából kitóduló tüstette figyelmessé a tüzre s a helyszínen azonnal megjelent szomszédoknak sikerült lokalizálni a tüze: ambar a szegény joghallgatónak egy csomó bebiztosítatlan fehéremüje odaégett.

* **Hírlapiró gyufa.** Az Emke. gyufa után van hírlapiró gyufa is. Szerkesztőségünkbe küldött felhívás folytán tudatjuk olvasóinkkal, hogy Pálffy Lipót szegedi gyufagyáro 2 percent tisztá jövedelmet ajánlott fel a Vidéki Hírlapirók Országos Szövetkezte javára minden csomag gyufa után. Kérjük a hazafias közönséget, hogy a sok rosz külföldi gyártmány helyett kérjen hírlapiró gyufát, mert így nemes czelra is áldoz minden megérdemelté nélkül.

* **Rézkori őselet.** A Sátoralja-Ujhelytől Bereczk község irányában fekvő Bibercznek nevezett homokdombon tudósítók jelentése szerint nevezetes őseletre bukkantak. A csoportos lelet tizrendbeli rézkarikából áll. A karikák ujnyi vastagsága, 2—3 mm. hosszúsága rézpálczákból vannak C formára hajlítva belső oldaluk lapos, felületük domboru és kigyózó vonakkal czífrázott. A csoportos leletnek eme rézkarikái, melyeket a gyártás korában élt nepek pénzhelyettesítő csereeszközül használhattak, szakértők állítása szerint a Krisztus születését megelőzőt fél ezred év idejéből valók s ig legalább is 2200—2300 éves emlékek. Képviselői pedig a régészet tudományában az ugynevezett „rézkor”-nak, mely az ősi idők folyamán feltűnt nepek életében a csiszoló-korszakot a bronzkorral kötötte össze s ehhez meneti kulturául szolgált. A karikapenzleletek most a kir. főügyeszi helyettesnél vannak, a honnan majd a Nemzeti Múzeum régiségtárába kerülnek.

IRODALOM.

Eötvös Károly mint regényíró. Vannak sokoldalú geniek, a kiktől bizvást el lehet mondani, hogy akármilyen terre lépnek, tökéleteset fognak alkotni. Ezek közé tartozik Eötvös Károly, hazánk legnagyobb kriminalistája. Neve, mint ilyen az egész világon ösmert és tisztelt. De Eötvös Károly genieje nemcsak ezen a téren otthonos Lángesze a szellem birodalmának minden terét bejárja és valóságos sehol sincs határa e nagyszabású ingeniumnak. Az Egyetértésnek majdnem minden számában olvashatunk tőle érdekesítő dolgozatokat, tele a gondolat és eszme mélységeivel. Essay-k, memoirok, jellemrajzok, jogtudományi értekezések, vezércikkék, a melyek a legremekőbb magyar tolltündöklő szüleményei. Nemcsak tudásával, hihetetlen emlékezőtehetségével, óriási látókörével imponál, hanem a gondolatok erejével és hatalmával, az érzések mélységével is páratlanul zamatos, igaz magyar humorával is. Csak mostanában fejezte be ugyancsak az „Egyetértés”-ben a »Gróf Károlyi Gábor följegyzéseik» című ciklust, a mely az egész országban a legnagyobb feltűnést keltette.

Mindezek a dolgozatok kizárólag az Egyetértésben jelentek meg, a minthogy azután megírandó művei is mind e legnagyobb és legelterjedtebb organumban fognak megjelenni. E lap olvasóközönsége napról napra terjed és óriási arányokban növekszik. Eötvös Károly most új meglepetésben részesül a magyar olvasó közönséget. Ugyancsak az „Egyetértés” a jövő évnegyében Eötvös Károly tollából egy nagyszabású, nemzeti tárgy regénynek a közlését fogja megkezdeni. Mar az a tény, hogy Eötvös a regényirodalom felé fordul, elég arra

hogy az érdeklődést a legnagyobb mértékben felebréssze. Az utolsó félszá ad történetét nálánál jobban senki sem ismeri: embereket, korszakokat jellemezni magyar író úgy — nem tud, mint ő. Éppen ezért ez a regény bizonyára utolsó félszázadunk legérdekesebb terméke lesz s biz nyára újra jelentékenyen megnöveszti az Egyetértés olvasóközönségét. Az Egyetértés előfizetési ára negyedévre 5 frt s mutatóvanszámot kívánatrá szívesen küld az Egyetértés kiadóhivatala.

CSARNOK.

A nyárfák alatt.

Írta: KRUDY GYULA.

Folytatás.

— Gyere, legalább nézd meg a szobádat a hol kisfiu korodban tanulgattál, mondta fájdalmas hangon Krisztinka és betolta Pistát a gangról.

Odabenn mintha semmi sem változott volna. A butorok ugyanazok és a nagy díófa almárium most is utban áll fiókjával. A falon az óra ketegy öregesen. A két vén kisasszony boldogan tipegett Pista körül.

— Látod, itt minden úgy van még, a mint volt. A tisztaság és rend nálunk örök. — Persze te elszoktál ettől, mert a te feleséged nem igen szerette a rendet. Bokky-ivadék volt és a Bokky leányok csak a puczra gondoltak és nem egyébre. Máriad is ilyen volt.

— Hagyjuk szegényt, mormogta Pistánk, amikor az ajtó megnyilt és a szobába egy kis leány lépett.

A két öreg hölgy örszemosolygott, Pista c-odákozva nézett a kis leánykára, ki tizenöt évesnél több nem igen lehetett. Krisztinka büszkén előrelépett, a kis leány kezét megfogva így szolt:

— Annuska, a mi kis hugánk. Magda, hogy ő se maradjon el, közbevágot.

— Mert mi nem tudunk el lenni magunkban, öcscs. Kell valakit nevelni. Érted, kell. A mióta te elkerültél tőlünk, azóta már fölneveltük Keresztesy Zsolt, most Pesten lakik Margitot, Bezdédi lány, rokon, férjhez adtuk persze, most Annuskát vettük magunkhoz. Tudod, édesanyja Bertalan-lány volt. Így neked is rokonod Annuska.

A kis leány a szoba közepén állt fehér ruháskajában és mosolygott.

Katinka boldogan rebegette: — No nyujtsd a kezdet Pistának. Pista is a mienk volt. Ne idegenkedj tőle, Anna. Illedelmesen, kis leányom.

Magda is itetetett vén szemével s így a kis lány előrelépett és kezét nyujtotta. Pista úgy látta, hogy igen bájos és szeretetreméltó a kis lány és vén, özvegyi életre berendezkedett szíve megmelegedett.

A két vén kisasszony — hasonlóan egy pár öreg madárhoz, — tipegett a szobában es Pista kedvét keresték. Sokszor összemosolyogtak.

— Tetszik neki, — sugta Magda Krisztinkának.

— Annuska mindenkinek tetszik. — válaszolta Krisztinka, — mert jó, illedelmes leánya.

Pista ekkor már le is ült és kérte a kis leányt ülne le ő is, szembe vele.

III.

A ligetalji ház körül a nyárfák tán jobban zizegtek ebben a májusban, mint bármikor egyékor. Az özvegyember otthona igen üres és szomorú volt, — és Pista most már ha lovaival kocszott a kállai országúton, — a vén kisasszonyokhoz mindig betért.

Krisztinka és Magda igen boldog volt és már terveztek is. Különösen éjjel, amikor aludni nem tudtak e kis vénségek. Magda, az öregebb beszélt ágyából, hol cly illedelmesen feküdt, mint egy zárdandóndék.

Pistanak még mindig van anyyija, hogy

egy asszonyt elartson belőle. No meg Annuskának is éppen egészen meg van az anyai öröksége. A mi Pistán segítene. Nemde, Krisztinka?

Később:
— Mert az a Bokky-ivadék sok pénzbe került. Pista sokat költött arra az asszonyra, aki a végén, — mert az nem tiszta dolog, — valakibe beleszeretett, hát megölte magát... Másért nem lehet, mert Pista a tenyerén hordta. Nemde, Krisztina?

(Vége köv.)

Nyilt-tér.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény kezdete április 30-án.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGÁR EMIL

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vízének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dus szénsavtartalmánál fogva, specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknek és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

500 Forintot

fizetnek annak, aki Bartilla fogvizének használata mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csonmago-lások körül 10 kr.) **Bartilla A. örökösai (E. Winkler) Wien, 19/I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben: **Mihalovits István** a kigyóhoz-czimzett gyógyszerárában. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

Kufeké féle
a tej legjobb hozzátéte a betegségget megakadályozza és eltávolítja **gyermekliszt.**
Kapható gyógyszerárakban és droguistáknál.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya.

Borszék

Gyógyfürdő Erdélben, Csikmezyében, a fenyvesek bazáiban.

Fürdőidény tartama: Jun. 15.—Szept. 15-ig.

Utazás: Szász-Régenig vasuton, onnan az igazgatóság által szubventionált gyorskocsikon.

E gyorskocsikra előjegyzést tehetni **Miklós, Görög vállalkozónál Sz.-Régen.**

Déli utirány: Brassó, Csik-Szereda vasuton, onnan kocsin.

A borszéki borviz a savanyuvizek királya, megrendelhető igazgatóságnál Borszék.

Kapható mindenütt, Debreczenben: **Csanak József, Szabó Zsigmond, Kontsek Géza és Pélegházi János** uraknál.

Fürdőre, borviz üzletre nézve minden felvilágosítással, prospectussal árjegyzékkel szolgál

a fürdő-üzlet igazgatóság, Borszék.

Posta és távirat helyben.

Megrendelhető: igazgatóság, Borszék.

A világ minden tárlatán első kiüntetést nyert!

Milleniumi nagy éremmel is kiüntetve.

HELICAL PREMIER CYCLES

The Premier Cycle Co. Ltd.

Coventry (Anglia)

Eger (Csehország)

Nürnberg-Doos.

A Continens legnagyobb kerékpargyára.

Képviselő Debreczenben: **Bauer és Társa.**

A M. Kir. Államvasutak Gép-gyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült **gőzcséplőgarnitúráit**, ipari célokra alkalmas „Compound” **lokomobiljait**, teljesen vasból készült **szalmakaszó gépeit és kukoriczamorsszóit**, **Stibor-féle körfűrészait**, „Millenium” **kaszáló és aratógépeit**; továbbá Schack-féle **ekéit**, **vetőgépeit, boronáit**, és egyéb gazdasági gépeit.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Képviselő: **MARKUS és SCHWARZ** urak Debreczen.

